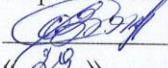

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

 Ольга НІКІТИНА
« 29 » 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вступ до фаху і основи наукової діяльності»

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: Е «Природничі науки, математика та статистика»

Спеціальність: Е2 «Екологія»

Освітня програма: «Екологія»

Факультет: плодощовківництва, екології та захисту рослин

Робоча програма навчальної дисципліни “Вступ до фаху і основи наукової діяльності” для здобувачів вищої освіти спеціальності Е2 «Екологія» освітньої програми «Екологія». Умань: Уманський НУ, 2025. 19 с.

Розробник: Василенко О. В., канд. с.-г. наук, доцент
В. Василенко О.В. Василенко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності

Протокол від “27” 08 2025 року № 1

Завідувач кафедри екології та БЖД В. Василенко (О. В. Василенко)
“27” 08 2025 року (підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Протокол від “29” 08 2025 року № 1.

“29” 08 2025 року Голова А. Г. Тернавський (Тернавський А. Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни
«Вступ до фаху і основи наукової діяльності»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань Е «Природничі науки, математика та статистика»	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність Е2«Екологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		1-й	
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
	1-й		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,9 самостійної роботи студента – 5,9	Освітній рівень перший (бакалаврський) Освітній програма «Екологія»	Лекції	
		20 год.	
		Практичні	
		30 год.	
		Самостійна робота	
		100 год.	
Вид контролю – залік			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою від 11.07.2024 р.

Навчальна дисципліна «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Екологія» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Е2 Екологія.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» – надати майбутнім фахівцям уяву про галузь діяльності фахівця-еколога, сформувати первинні знання з екології, окреслити головні екологічні проблеми як в Україні, так і в світі, а також сформувати базові знання із основ наукової діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування у студентів знань, щодо вимог стосовно підготовки фахівця у відповідності з побудовою європейського простору вищої освіти і наукових досліджень,
- формування первинних знань з основ екології та неоекології, наукових досліджень та уявлень про майбутнє місце роботи,
- формування знань з принципів методології наукових досліджень, які допомагають оцінити екологічний стан довкілля,
- формування принципів ведення наукового пошуку для виявлення порушення екологічної рівноваги у довкіллі.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. Дисципліна «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» вивчається в першому семестрі першого курсу навчання, тому вона є однією із початкових у схемі підготовки і передуює вивченню дисципліни «Загальна екологія».

Вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія» спеціальності Е2 Екологія (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК1	Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.	ПР 2	Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.
		ПР 3	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
ЗК6	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	ПР 13	Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
ЗК9	Здатність працювати в команді	ПР 13	Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
		ПР 18	Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
ФК1	Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.	ПР 3	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

		ПР 19	Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.
--	--	-------	---

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Вступ до фаху і основи наукової діяльності», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Вступ до фаху і основи наукової діяльності»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Розуміння ролі наук про навколишнє середовище як міждисциплінарної комплексної галузі знань, що визначає шляхи ефективного співіснування техносфери та біосфери	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	Концептуальні знання та розуміння основних теорій, методів та принципів Екології; Геології; Біології; Метеорології та кліматології; Гідрології; Ґрунтознавства		
1.3.	Знання сучасних методів та інструментальних засобів досліджень		
1.4	Знання сучасних джерел інформації та інших ресурсів, що можуть використовуватись для екологічних досліджень		
2	Уміння/навички:		
2.1	Обґрунтовувати власну точку зору та висновки, використовуючи основні теорії та концепції у сфері наук про навколишнє середовище	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-	усне опитування, тестування, участь у дискусії, контрольна (модульна)

2.2	Збирати, інтегрувати, обробляти, аналізувати та оцінювати екологічну інформацію з різних джерел (у тому числі із використанням інформаційно-комунікаційних технологій)	метод, самонавчання через Moodle	робота, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
3.1	Здатність доводити інформацію, проблеми та ідеї з питань екології та природокористування до фахівців та нефахівців	практичні заняття, вирішення конкретних задач	участь у дискусії, усне опитування, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Здатність планувати та організовувати власну діяльність та досягати запланованих результатів з урахуванням наявних ресурсів та обмежень у часі	дискусія, практичне заняття, вирішення конкретних задач	представлення виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, усне опитування, підсумковий контроль

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПР 2	Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.	Лекція, практичні заняття, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, виконання командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

ПР 3	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.	Практичні заняття, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, виконання командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПР 13	Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.	Практичні заняття з вирішення професійно-орієнтованих задач, кейс-метод	Усне опитування, тестування, виконання завдань, контрольна (модульна) робота
ПР 18	Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень	Практичні заняття з вирішення професійно-орієнтованих задач, кейс-метод	Усне опитування, тестування, виконання завдань, контрольна (модульна) робота
ПР 19	Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.	Практичні заняття з вирішення професійно-орієнтованих задач, кейс-метод	Усне опитування, тестування, виконання завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. МОДЕЛЬ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Змістовий модуль 1. Порядок екологічної підготовки за фаховим спрямуванням

Тема 1. Формування початкових знань та вмінь з екології

1. Особливості засвоєння навчальної дисципліни «Вступ до фаху з основами наукової діяльності».
2. Особливості навчального процесу у здобутті та контролі необхідних знань та умінь.
3. Базовий понятійно-термінологічний апарат екології та неоекології.

Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти науки «екологія»

Тема 1. Комплекс наук екологічного спрямування

1. Становлення екології як науки.
2. Комплекс наук екологічного спрямування.
3. Місце екології в системі наук.
4. Основні терміни та визначення екології

Змістовий модуль 3. Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень

Тема 1. Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень

1. Екологічні тенденції XXI століття.
2. Сучасні екологічні дослідження.
3. Новітні прикладні напрямки екологічних досліджень.
4. Від біосфери до ноосфери.

Topic 1. Modern trends in the development of ecological research

1. Ecological trends of the 21st century.
2. Modern ecological research.
3. Latest applied directions of ecological research.
4. From the biosphere to the noosphere.

Змістовий модуль 4. Моніторинг довкілля

Topic 1.

1. The essence, object, subject, methods of environmental monitoring.
2. Monitoring methods.
3. Main tasks of environmental monitoring.
4. Organization of observations and monitoring system in Ukraine.
5. Agroecological monitoring.

Тема 1. Моніторинг довкілля

1. Сутність, об'єкт, предмет, методи моніторингу довкілля.
2. Методи моніторингу.
3. Головні завдання моніторингу довкілля.
4. Організація спостережень та система моніторингу в Україні.
5. Агроекологічний моніторинг.

Модуль 2. ОСНОВИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістовий модуль 5. Науково-дослідна робота студентів

Тема 1. Наука та наукова діяльність

1. Характерні риси науки.
2. Головні етапи розвитку і становлення науки.
3. Наука і природознавство.
4. Протиріччя сучасної науки.
5. Структура організації науки

Тема 2. Наукові дослідження

1. Організація науково-дослідної роботи студентів.
2. Вибір напрямку наукових досліджень.
3. Вибір теми наукового дослідження.
4. Послідовність виконання наукових досліджень.

Тема 3. Методика наукових досліджень.

1. Методи наукового пізнання.
2. Рівні методів наукових досліджень.
3. Співвідношення емпіричного і теоретичного рівнів дослідження

Тема 4. Методика екологічних досліджень

1. Методи досліджень в екології.
2. Метод моделювання в екологічних дослідженнях.
3. Системна парадигма – методологічні основи науки.
4. Гранично-допустимі норми впливу – основа методики дослідження забруднення довкілля.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	с.р.	інд		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Порядок екологічної підготовки за фаховим спрямуванням												
Тема 1. Формування початкових знань та вмінь з екології	16	4	4	–	8	–						
Разом за змістовим модулем 1	16	4	4	–	8	–						
Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти науки «екологія»												
Тема 1. Комплекс наук екологічного спрямування	15	2	6	–	7	–						
Разом за змістовим модулем 2	15	2	6	–	7	–						
Змістовий модуль 3. Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень												
Тема 1. Modern trends in the	15	4	4	–	7	–						

development of ecological research												
Разом за змістовим модулем 3	15	4	4	–	7	–						
Змістовий модуль 4. Моніторинг довкілля												
Тема 1. Environmental monitoring	16	2	4	–	10	–						
Разом за змістовим модулем 4	16	2	4	–	10	–						
Усього годин за модуль	62	12	18	–	32	–						
Модуль 2.												
Змістовий модуль 5. Науково-дослідна робота студентів												
Тема 1. Наука та наукова діяльність	19	2	–	–	17	–						
Тема 2. Наукові дослідження	23	2	4	–	17	–						
Тема 3. Методика наукових досліджень	23	2	4	–	17	–						
Тема 4. Методика екологічних досліджень	23	2	4	–	17	–						
Разом за змістовим модулем 5	88	8	12	–	68	–						
Усього годин за модуль	88	8	12	–	68	–						
ІНДЗ	–	–	–	–	–	–						
Усього годин	150	20	30	–	100	–						

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1.			
Змістовий модуль 1. Порядок екологічної підготовки за фаховим спрямуванням			
1	Екологія: мета, завдання, структура та основні принципи екології	2	
2	Біосфера: її структура та властивості	2	
Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти науки «екологія»			
3	The history of the development of ecology. Modern environmental problems. Історія розвитку екології. Сучасні екологічні проблеми.	4	

4	Factors of biosphere degradation Фактори деградації біосфери	2	
Змістовий модуль 3. Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень			
5	Урбоекологічні дослідження стану міського середовища за інтегральними показниками	2	
6	Вплив військово-промислового комплексу (ВПК) на довкілля	2	
Змістовий модуль 4. Моніторинг довкілля			
7	Фактори, індикатори та показники в системі моніторингу довкілля	2	
8	Суб'єкти системи моніторингу довкілля в Україні	2	
Модуль 2.			
Змістовий модуль 5. Науково-дослідна робота студентів			
9	Processing of research information	4	
10	Наукова робота: написання та оформлення	4	
11	Захист наукової роботи	4	
Разом		30	

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1.			
Змістовий модуль 1. Порядок екологічної підготовки за фаховим Спрямуванням			
1	Формування початкових знань та вмінь з екології. Місце екології в системі наук	8	
Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти науки «екологія»			
2	Комплекс наук екологічного спрямування. Екологічні тенденції ХХІ стол.	7	
Змістовий модуль 3. Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень			
3	Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень. Неурядові екологічні організації. Структура організації науки	7	
Змістовий модуль 4. Моніторинг довкілля			
4	Моніторинг лісів	5	
7	Геоєкологічний моніторинг	5	

Модуль 2.			
Змістовий модуль 5. Науково-дослідна робота студентів			
8	Науково-дослідна робота студентів. Концепція геосоціосистем	17	
9	Концепція біосферної регуляції В. Г. Горшкова	10	
10	Методика екологічних досліджень. Емпіричний рівень досліджень	7	
11	Системна парадигма – методологічні основи науки	7	
12	Процес пізнання наукових досліджень в екології	10	
13	Написання есе на задану тему і підготовка відповідної презентації	10	
Разом		100	

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання не передбачено.

8. Методи навчання

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення професійно-орієнтованих задач; експрес контроль, кейс-метод, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle.

Матеріали курсу розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

9. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на лабораторних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на лабораторні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього лабораторного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, передати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни

Поточний (модульний) контроль										Бали за науково-дослідну роботу/Заохочувальні бали	Сума	
Кількість балів за модуль	Модуль 1 (54 балів)					Модуль 2 (41 балів)						
	ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	Модульний контроль 1 (10 балів)	ЗМ5						Модульний контроль 2 (10 балів)
	T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7	T8			
Кількість балів за теми в т.ч. за видами робіт:	10	10	10	10		5	10	10	10	5	100	
практичні заняття	8	8	8	8			8	8	8			
виконання СРС	2	2	2	2		5	2	2	2			

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результат виконаної лабораторної роботи, результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни – 100 балів. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях оцінюється в 4–8 балів.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 2–5 бал.

3. Модульний контроль містить 20 тестів, відповідь на кожен з яких оцінюється в 0,5 балів ($0,5 \times 20$ тестів) – 10 балів.

Заохочувальні бали – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-

дослідних проектах, публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–5 балів.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90–100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74–89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60–73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

11. Методичне забезпечення

1. Василенко О. В. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Вступ до фаху та основи наукової діяльності» для студентів спеціальності 101 «Екологія» ОР «Бакалавр». Умань, 2023. 25 с.

2. Василенко О.В. Методичні рекомендації з дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» для самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальності 101 «Екологія». Умань: Уманський НУС, 2023. 13 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Добровольський В. В. Екологічні знання: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 304 с.

2. Худоба В., Чикайло Ю. Екологія: навч.-метод. посіб. Львів: ЛДУФК, 2016. 92 с.

3. Білявський Г. О., Фурдуй Р. С., Костіков І. Ю. Основи екології; Підручник. К.: Либідь, 2006. 408 с.

3. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб. – 5-те вид., випр. і доп. К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. 422 с.

4. Навчальні програми нормативних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за напрямом «Екологія»: Навчальне видання/ За ред. проф. В. Ю. Некоса та проф. Т. А. Сафронова. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2005. 268 с.

5. Балтук В. А. Основи екології: Підручник. К.: Знання, 2017. 519 с.

6. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 270 с.

7. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: Знання, 2007. 317 с.

Допоміжна

8. Мороз П. І., Косенко І. С.. Екологічні основи природовикористання. Навч. посіб. Умань: УДАА, 2001. 456 с.

9. Артемчук Г.І. Методика організації науково-дослідної роботи: Навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ, Київ. держ. лінгв. ун-т. К.: Форум, 2000. 270 с.

10. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: учеб. пособие. К.: МАУП, 2004. 216 с.

11. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. Київ: Нац. торг.-екон. ун-т. К.: КНТЕУ, 2001. 185 с.

12. Сонько С. П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми. Наукова монографія. Київ: Ніка Центр, 2003. 287 с.

13. Карпенко В. П., Сонько С. П., Суханова І. П., Дубін О. М., Василенко О. В., Пушкарьова Т. М. Екологічні дослідження в Уманському національному університеті садівництва: підсумки і результати // Вісник Уманського національного університету садівництва. Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. № 2. С. 110–117.

14. Сонько С. П., Полторецький С. П., Василенко О. В., Шевченко Н. О. Спеціалізація сільського господарства як рушійна сила еволюційного перетворення неоекології в нооекологію. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Сучасні географічні та екологічні дослідження довкілля. 2019. Вип 32. Харків: Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2019-32-06>

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства екології і природних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua>

2. Офіційний сайт Державного управління охорони навколишнього середовища у Черкаській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ck-oda.gov.ua/departament-ekolohiji-ta-pryrodnyh-resursiv/>

3. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org>

4. Офіційний сайт Державного агентства з курортів і туризму України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>

5. Екологічні новини України та світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.news.ukrntec.com>

6. Сайт інформаційного центру української екологічної асоціації «Зелений світ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.proeco.visti.net/naturalist/greenworld>

7. Електронна екологічна бібліотека Відкритої довідково-інформаційної служби «Ecoline» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecoline.ru/books>

8. Науково-технічний журнал «Проблеми екології» (Донецький державний технічний університет) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fgtu.donntu.edu.ua/fm/eco.htm>

9. Сайт Гуманітарного екологічного журналу (Київський еколого-культурний центр, МСОП) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ln.com.ua>

14. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному

університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

15. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

16. Зміни у робочій програмі на 2025/2026 навчальний рік

1. Коригування у розподілі балів.